

(Značenje izraza)

e) zaštita učenika - podrazumijeva postupanje svih subjekata uključenih

U svrhu vođenja evidencije iz člana 1. ovog Pravilnika, škola je obavezna da stvara uslove za zdrav mentalni i fizički razvoj, te socijalnu dobrobit učenika; da se brine o sigurnosti učenika; da osigura uslove za uspješnost svakog učenika u učenju i vladanju; kao i da pruža savjetodavni rad učenicima, a u skladu sa članom 51. i 52. Zakona o osnovnom i općem srednjem odgoju i obrazovanju („Službeni glasnik Unsko - sanskog kantona“ broj: 5/04, 7/10, 11/15, 12/19, 15/20).

u odgojno - obrazovni proces u skladu s principom najboljeg interesa djeteta u procesu pružanja podrške učeniku.

- (2) Izrazi koji imaju rodno značenje korišteni u ovom pravilniku ravnopravno se koriste za muški i ženski rod.

II. VOĐENJE EVIDENCIJE O NEPRIHVATLJIVIM OBLICIMA PONAŠANJA I ZAŠTITI UČENIKA

Član 4.

(Ovlaštenje za vođenje evidencije i cilj)

- (1) Stručni tim škole za prevenciju i postupanje u slučajevima nasilja (u daljem tekstu: Stručni tim škole) je obavezan da vodi evidenciju o neprihvatljivim oblicima ponašanja ali i mjerama zaštite učenika kojima je neophodno pružanje odgojno - obrazovne podrške i stručni tretman.
- (2) Stručni tim škole iz stava (1) ovog člana, koji se sastoji od četiri člana, definirana članom 17. stav (1) pod e) Protokola o postupanju u slučaju nasilja koje uključuje djecu („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“ broj: 35/18), imenuje direktor škole na period od četiri godine. Ukoliko škola nema zaposlenog nekog od predviđenih stručnih saradnika, stručni tim škole se popunjava nastavnim osobljem ili stručnim saradnicima sa adekvatnim stručnim usavršavanjem iz oblasti psiho - socijalne podrške djeci, o čemu odlučuje direktor škole.
- (3) Vođenje evidencije iz stava (1) ovog člana zasniva se na ciljevima osnovnog odgoja i obrazovanja, kako slijedi:
- a) Osigurati optimalni razvitak za svaku osobu, uključujući i one sa teškoćama u razvoju, sukladno njihovom uzrastu, mogućnostima i duševnim i tjelesnim sposobnostima;
 - b) Promidžba poštivanja ljudskih prava i temeljnih sloboda i

priprave svake osobe za život u društvu koje poštuje načela demokratije i zakona;

- c) poticati razvoj učenika u cjelini, uzimajući u obzir sve njegove potrebe i posmatrajući ga kao jedinstveno i kompleksno biće;
- d) voditi brigu o mentalnom zdravlju učenika;
- e) uočavati, prevenirati i poduzimati interventne mjere u slučaju neprihvatljivih oblika ponašanja kod učenika i zaštititi učenike od svih oblika nasilja/zlostavljanja u i oko škole;
- f) razvijati kod učenika osjećaj i empatiju prema drugima, i
- g) razvijati partnerstvo između roditelja / staratelja / usvojitelja i škole.

Član 5.

(Svrha evidencije)

Svrha evidencija iz člana 4. ovog Pravilnika je:

- a) rano prepoznavanje faktora rizika kod učenika koji negativno utiču na njegov razvoj i prilagodbu u društvu;
- b) rano prepoznavanje neprihvatljivih oblika ponašanja učenika u osnovnim školama Unsko - sanskog kantona, radi prevencije i zaštite djece od takvih oblika ponašanja;
- c) blagovremeno poduzimanje mjera od strane Stručnog tima škole koje su od značaja za sigurnost i socijalnu zaštitu učenika saglasno članu 2. ovog Pravilnika;
- d) blagovremeno i kontinuirano pružanje odgojno - obrazovne podrške i stručnog tretmana učenicima kod kojih se prepoznaju faktori rizika koji negativno utiču na njegov razvoj i prilagodbu u društvu, te kod onih učenika koji ispoljavaju neprihvatljive oblike ponašanja, u skladu sa Pravilnikom o načinu i obliku provođenja odgojno-

obrazovne podrške i stručnog tretmana;

- e) prikupljanje statističkih, zbirnih podataka (bez navođenja ličnih podataka putem kojih bi se mogao identificirati pojedinačno bilo koji učenik), s ciljem provođenja analize i poduzimanja mjera na unaprjeđenju prevencije i zaštite učenika u osnovnim školama u Unsko - sanskom kantonu.

Član 6.

(Sadržaj evidencije)

- (1) Evidenciju čine:
 - a) evidencioni list i
 - b) opis primijećenih ponašanja.
- (2) Evidencioni list iz stava (1) ovoga člana, dat je u Prilogu 1. i čini sastavni dio ovog Pravilnika, a sastoji se od dva dijela:
 - a) liste faktora rizika, i
 - b) obrasca za evidentiranje primijećenog ponašanja.
- (3) Listu faktora rizika čini grupa faktora označenih kao: "Neprihvatljivi oblici ponašanja", a koja je operacionalizirana kroz indikator "Primijećeno ponašanje".
- (4) U Obrazac za evidentiranje primijećenog ponašanja se unose slijedeći podaci:
 - a) ime i prezime učenika;
 - b) razred i odjeljenje;
 - c) opis faktora rizika / primijećenih ponašanja iz Liste faktora rizika;
 - d) ime nastavnika koji je primijetio ponašanje;
 - e) datum kada je ponašanje primijećeno.
- (5) Opis primijećenih ponašanja, a prema Listi faktora rizika, utvrđen je u Prilogu 2. koji čini sastavni dio ovog Pravilnika.

Član 7.

(Oblik i način vođenja evidencije)

- (1) Evidencija iz člana 4. ovog Pravilnika se vodi u pisanoj formi.
- (2) Unošenje podataka i upis primijećenih ponašanja u Obrazac za evidentiranje primijećenog ponašanja iz člana 6. stav

(3) ovog Pravilnika vrši Stručni tim škole.

- (3) Direktor osnovne škole na početku svake školske godine imenuje osobu iz Stručnog tima škole koja vrši poslove iz stava (2) ovog člana.

Član 8.

(Čuvanje i uništavanje evidencije)

- (1) Evidencija se čuva isključivo u posebno formiranoj arhivi u prostorijama Stručnog tima škole.
- (2) Podacima iz evidencije isključivo raspolaže imenovana osoba iz člana 7. stav (3) ovog Pravilnika, a u skladu sa važećim zakonskim propisima, strukovnim standardima i s ciljem ostvarenja principa najboljeg interesa učenika.
- (3) Podaci iz evidencije iz tekuće školske godine mogu biti sačuvani samo u obliku zbirnih podataka s ciljem analitičkog sagledavanja stanja u školi, bez navođenja ličnih podataka ili bilo kojih drugih karakteristika koji bi omogućili identificiranje učenika.
- (4) Evidencija se potpuno uništava posljednjeg dana tekuće školske godine.
- (5) Uništavanje evidencije vrši imenovana osoba iz člana 7. stav (3) ovog Pravilnika, o čemu sačinjava zapisnik koji dostavlja direktoru škole u roku od tri dana.
- (6) Direktor škole pismeno obavještava Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) o ispunjenju obaveze iz stava (4) ovog člana najkasnije osam dana od dana uništavanja evidencije.
- (7) Na početku svake nove školske godine škole štampaju novi evidencioni list iz člana 6. stav (1) ovog Pravilnika.
- (8) U evidencioni list upisuje se samo onaj učenik, bez obzira na razred i odjeljenje, kod kojeg je po uvjerenju nastavnika, ali prema stručnoj procjeni Stručnog tima škole, primijećeno ponašanje iz Liste faktora rizika. Učenici kod kojih nije primijećeno ponašanje iz Liste faktora rizika ne upisuju se u Obrazac iz člana 6. stav (2) ovog Pravilnika.

Član 9.**(Obavezno stručno usavršavanje nastavnika i stručnih saradnika škole)**

- (1) U skladu sa Programom stručnog usavršavanja i Pravilnikom o načinu i obliku provođenja odgojno obrazovne podrške i stručnog tretmana, Ministarstvo će pripremiti stručni materijal za obuku nastavnika i stručnih saradnika, o svim oblicima neprihvatljivih ponašanja, ali i ostalim rizičnim ponašanjima koja se pojavljuju u školama, a koja ugrožavaju najbolji interes učenika.
- (2) Ostala ponašanja koja nisu predviđena u "Listi faktora rizika" iz člana 6. ovog Pravilnika, a za koje nastavnik procijeni da ugrožavaju najbolji interes učenika, prijavljuju se Stručnom timu škole bez unosa u evidenciju iz člana 4. ovog Pravilnika.
- (3) Stručni tim škole će na osnovu detaljne analize odlučiti o svakoj prijavi iz stava (2) ovog člana, a u skladu sa strukovnim standardima i principom najboljeg interesa učenika.
- (4) Stručni tim škole je dužan i za ponašanja iz stava (2) ovog člana predložiti izradu "Individualnog plana podrške" ili "Individualnog plana brige" u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i obliku provođenja odgojno obrazovne podrške i stručnog tretmana, ukoliko procijeni da je to neophodno i u najboljem interesu učenika.

Član 10.**(Zaštita ličnih podataka)**

- (1) Na pitanja prikupljanja, obrade i davanja ličnih podataka sadržanih u evidenciji, koja se vodi saglasno odredbama ovog Pravilnika, primjenjuju se odredbe Zakona o zaštiti ličnih podataka ("Službeni glasnik BiH", br. 49/06, 76/11 i 89/11).
- (2) Lični podaci učenika sadržani u evidenciji predstavljaju službenu tajnu.
- (3) Svako postupanje sa podacima učenika iz evidencije provodi se u svrhu vođenja

evidencija, kako je to utvrđeno ovim Pravilnikom i Zakonom, te radi provođenja Zakonom utvrđenih ciljeva i načela osnovnog odgoja i obrazovanja, i u druge svrhe se ne može koristiti.

- (4) Dužnost čuvanja tajnosti podataka iz evidencije, škola, odnosno odgovorna osoba iz Stručnog tima škole može biti oslobođena samo ako je to zakonom propisano i ako je to u najboljem interesu učenika.

III. KAZNENE ODREDBE**Član 11.**

Novčanom kaznom od 500,00 do 1.000,00 KM kaznit će se za prekršaj odgovorno lice škole, ako:

- a) se ne vodi evidencija na način kako je to propisano članom 7. ovog Pravilnika;
- b) je čuvanje i uništavanje evidencije suprotno članu 8. ovog Pravilnika.

IV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Član 12.****(Prelazna odredba)**

Sve osnovne škole na području Unsko - sanskog kantona dužne su uskladiti svoje akte i rad sa odredbama ovog pravilnika u roku od 30 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 13.**(Završna odredba)**

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Unsko - sanskog kantona".

Broj: 10-02-4155-1/21
16. april 2021. godine

B i h a ć

MINISTAR

Damir Omerdić, dipl.ecc.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO-SANSKI KANTON
MINISTARSTVO OBRAZOVANJA,
NAUKE, KULTURE I SPORTA



BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
THE UNA - SANA CANTON
MINISTRY OF EDUCATION,
SCIENCE, CULTURE AND SPORT

Evidencioni list

**RANO PREPOZNAVANJE FAKTORA RIZIKA I ZAŠTITA DJECE
OD NEPRIHVATLJIVOG OBLIKA PONAŠANJA**

	Neprihvatljivi oblici ponašanja
1.	učenik/učenica je prkosan/prkosna i u konstantnom otporu prema školskim pravilima
2.	učenik/učenica konstantno (neopravdano) izostaje sa nastave
3.	učenik/učenica je nasilan/nasilna (verbalno, fizički i relacijski) prema vršnjacima
4.	učenik/učenica ugrožava vršnjake (.. ili druge osobe) u digitalnom okruženju (cyber prostoru..)
5.	učenik/učenica pasivno svjedoči i snima nasilje (među vršnjacima)
6.	učenik/učenica se fizički sukobljava sa nastavnikom/icom
7.	učenik/učenica vrlo često za svoje loše postupke optužuje druge (neutralizacija..)
8.	učenik/učenica je sklon(a) samopovijeđivanju (autoagresija..)
9.	učenik/učenica pokazuje jake izljeve bijesa pri minimalnim podražajima
10.	učenik/učenica konstantno krši pravila škole
11.	učenik/učenica inicira i/ili učestvuje u tučnjavama
12.	učenik/učenica namjerno uništava javno dobro u i oko škole
13.	učenik/učenica u školi prisvaja tuđe stvari
14.	učenik/učenica konzumira cigarete i/ili alkohol
15.	učenik/učenica konzumira drogu
16.	učenik/učenica (za vrijeme nastave) provodi vrijeme u kafićima ili kladionicama
17.	učenik/učenica u školu unosi opasne predmete kojima može povrijediti vršnjake
18.	učenik/učenica skita ili prosjači
19.	učenik/učenica iznosi ksenofobne stavove i/ili upražnjava govor mržnje
20.	nešto drugo što nije navedeno u popisu, a tiče se ostvarenja principa najboljeg interesa djeteta-upisati

Obrazac za evidentiranje primijećenog ponašanja**ISKLUČIVO POPUNJAVA STRUČNI TIM ŠKOLE**

Prezime i ime učenika	Primijećeno ponašanje (iz liste ponašanja – upisati)
	Upisati:
	Ime i prezime nastavnika koji je primijetio _____ datum: __/__/____
	Upisati:
	Ime i prezime nastavnika koji je primijetio _____ datum: __/__/____

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO-SANSKI KANTON
MINISTARSTVO OBRAZOVANJA,
NAUKE, KULTURE I SPORTA



BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
THE UNA - SANA CANTON
MINISTRY OF EDUCATION,
SCIENCE, CULTURE AND SPORT

Opis primjećenih ponšanja iz Evidencije

Neprihvatljivo ponašanje	
Primjećeno ponašanje	Detaljan opis i pojašnjenje za eventualnu evidenciju primjećenog ponašanja
Učenik/učenica je prkosan/prkosna i u konstantnom otporu prema školskim pravilima	Učenik/ca na većini časova i u vannastavnim aktivnostima pokazuje bunt prema pravilima.
Učenik/učenica konstantno izostaje sa nastave	Ovaj indikator se odnosi na bježanje učenika/ca sa časova, kao i stalno odsustvo sa nastave za koje roditelji nemaju adekvatna opravdanja koja su uskladu sa školskim pravilnikom.
Učenik/učenica je nasilan/nasilna (verbalno, fizički i relacijski) prema vršnjacima	Ukoliko primijetite elemente verbalnog, fizičkog ili relacijskog nasilja učenika/ca prema vršnjacima, odnosno ponašanja sa namjerom da se nekome od vršnjaka nanese emocionalna ili fizička povreda, ubilježite ovaj indikator, čak i ako je primijećeno nasilno ponašanje djetete manifestovalo samo jednom. Na primjer, ukoliko učenik/ca namjerno udari drugo djetete, isključuje ga iz grupe vrijeđa vršnjake, ubilježite indikator (uključujući i ponašanja na Internetu, npr. vrijeđanje na društvenim mrežama ili isključivanje iz grupe).
Učenik/učenica ugrožava vršnjake (ili druge osobe) u digitalnom okruženju (cyber prostoru..)	Učenik/ca putem interneta (Facebook, Viber, Instagram, itd.) kontinuirano šalje uznemirujuće sadržaje, vrijeđa, hakira u tuđe profile, isključuje iz grupa, dogovara tuče, širi glasine, postavlja kompromitirajuće fotografije sa namjerom da nanese štetu svojim vršnjacima ili drugim osobama.
Učenik/učenica pasivno svjedoči i snima nasilje (među vršnjacima)	Učenik/ca koristi mobitel kako bi snimio/la nasilje među vršnjacima ili svojim prisustvom podstiče nasilje među učenicima i ne reaguje niti prijavljuje nasilje nastavnicima i stručnom timu škole.
Učenik/učenica se fizički sukobljava sa nastavnikom/icom	Učenik/ca ispoljava fizičku agresivnost prema nastavnicima.
Učenik/učenica vrlo često za svoje loše postupke optužuje druge	Učenik/ca smatra daje uvijek neko drugi kriv.
Učenik/učenica je sklon/a samopovrjeđivanju	Ukoliko primjećujete da djetete udara glavom ili tijelom o zid, grize ruke, baca se na pod namjerno, na rukama ima ožiljke od reckanja ili bušenja kože određenim oštrim predmetima, označite ovaj indikator.
Učenik/učenica pokazuje jake izljeve bijesa pri minimalnim podražajima	Učenik/ca pokazuje izrazite bijesne reakcije u situacijama koje doživljava kao frustraciju (npr. kada ne može prvi da stoji u redu ili kada mu vršnjaci uzmu bez pitanja stvari sa stola).
Učenik/učenica konstantno krši pravila škole	Ukoliko učenik/ca i pored opominjanja nastavnika, kontinuirano krši Školska pravila, ubilježite ovaj indikator.
Učenik/učenica inicira i/ili učestvuje u tučnama	Učenik/ca inicira i/ili učestvuje u tučama sa svojim vršnjacima iz iste ili druge škole, ili generalno inicira i učestvuje u tučama u i/ili izvan škole.

Učenik/učenica namjerno uništava javno dobro u i oko škole	Npr. učenik/ca razbije školski prozor, crta sprejem po školskoj fasadi.
Učenik/učenica u školi prisvaja tuđe stvari	Ukoliko primijetite da je učenik/ca sklon/a prisvojiti stvari vršnjaka ili nastavnika, ubilježite ovaj indikator.
Učenik/učenica konzumira cigarete i/ili alkohol	Ukoliko ste primijetili ovakvo ponašanje ili sumnjate da dijete konzumira neku od navedenih psihoaktivnih supstanci u okviru škole, školskog dvorišta ili van škole, ubilježite ovaj indikator.
Učenik/učenica konzumira drogu	Ukoliko ste primijetili ovakvo ponašanje ili sumnjate da dijete konzumira drogu u okviru škole, školskog dvorišta ili van škole, ubilježite ovaj indikator.
Učenik/učenica za vrijeme nastave provodi vrijeme u kafićima ili kladionicama	Sam/a ili u prisustvu vršnjaka ili drugih odraslih osoba.
Učenik/učenica u školu unosi opasne predmete kojima može povrijediti vršnjake	Odnosi se na bilo koji opasan predmet koji nije školski pribor.
Učenik/učenica skita i/ili prosjači	Ukoliko učenik/ca skita i prosjači za vrijeme nastave ili nakon nastave sam/a ili sa roditeljima, ubilježite ovaj indikator.
Učenik/učenica iznosi ksenofobne stavove i/ili upražnjava govor mržnje	Učenik/ca javno iznosi stavove kojima se širi, podstiče, promovira ili opravdava rasna mržnja, ksenofobija i drugi oblici mržnje zasnovane na netoleranciji, uključujući i netoleranciju izraženu agresivnim nacionalizmom i etnocentrizmom, diskriminacijom ili neprijateljstvom prema manjinama, drugom i drugačijem. Učenik/ca javno iznosi ideje ili teorije koje zagovaraju, promoviraju ili podstiču mržnju, diskriminaciju ili nasilje protiv osoba ili grupa osoba na osnovu rase, boje kože, nacionalnog ili etničkog porijekla, kao i religije.